

Для проведення анкетування старшокласників було використано методику Н. Пейсахова для визначення рівня самоконтролю.

Гіпотезу про різницю середніх значень перевіряли за t-критерієм Стьюдента. Результати статистичної обробки показали різницю середніх значень для контрольної та експериментальної груп. Критичне значення t-критерію Стьюдента для нашої вибірки становить 2,007 з рівнем значущості 0,05. Контроль показав різний рівень самоконтролю для контрольної та експериментальної груп. Таким чином, проведене експериментальне дослідження підтвердило ефективність використання віртуальної дошки як засобу формування самоконтролю для учнів старшої школи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Florence Martin, Drew Polly and Albert Ritzhaupt Bichronous Online Learning: Blending Asynchronous and Synchronous Online Learning. URL: <https://er.educause.edu/articles/2020/9/bichronous-onlinelearning-blending-asynchronous-and-synchronous-online-learning> (дата звернення 07.09. 2021).

Колісник Є.О.,

здобувач третього (наукового) рівня вищої освіти

Цина А.Ю.,

доктор педагогічних наук, професор
(Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка)

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ АКТОРСЬКОГО МИСТЕЦТВА НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ЗА ПОКАЗНИКОМ ЗАЛЕЖНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ ОСВІТНІХ ВПЛИВІВ ВІД РІВНЯ АКТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Успішність оволодіння учнями наскрізними вміннями, які визначають рівень розвитку особистості, залежить від переконливості, яскравості і живості тих образів, на яких будується сучасний урок трудового навчання, що є провідним у театральній педагогіці. Тому, в нашій науковій роботі ми виходимо з гіпотези, що використання на уроках праці елементів театральної педагогіки розвиватиме в учнів образне мисленнями, сприятиме навчанню творчості.

Метою проведеного дослідження став пошук придатних для існуючих концепцій театральної педагогіки методів їх системного використання в трудовому навчанні та вихованні школярів, які уточнювали б освітні результати та співвідношення змінних в описі компонентів забезпечення розвитку особистості учнів основної школи.

Переосмислення суспільних вимог, індивідуальний внесок у детермінацію особистісного розвитку, за закономірностями елементарної пізнавальної діяльності, забезпечується залежністю результатів освітніх впливів від рівня власної активності особистості [1, с. 14]. Особистість є продуктом навчання, а її властивості – це узагальнені поведінкові рефлексії і соціальні навички. Основною стратегією дослідження методів системного використання засобів акторського мистецтва, які відповідали б такому концептуальному підходу до розвитку особистості є формулювання робочих визначень у вигляді опису цілей, завдань, принципів, змісту, методів і форм організації становлення та розвитку компонентів, що забезпечують розвиток особистості школярів засобами театральної педагогіки на уроках трудового навчання.

Реалізація методів і засобів акторського мистецтва для розвитку особистості учня основної школи має широко варіативний характер. Тобто у кожному з них можуть доцільно до вимог педагогічних ситуацій використовуватися ряд наукових концепцій розвитку особистості засобами театральної педагогіки. Кожен такий метод і засіб має специфічну спрямованість на становлення складових розвитку особистості школяра засобами театральної педагогіки у процесі трудового навчання, водночас певним чином впливаючи й на розвиток інших її компонентів.

Обґрунтування методів і засобів театральної педагогіки здійснено нами на засадах концептуальної залежності результатів соціальних впливів від рівня власної активності особистості. Театральна педагогіка дає змогу перетворити урок трудового навчання на виставу і з часом створити цілі цикли таких вистав за темами програми трудового навчання.

Залежність результатів освітніх впливів від рівня власної активності особистості школяра, як показує наш досвід, можна продемонструвати застосуванням одного з найефективніших і захоплюючих методів театральної педагогіки – групі етюдні

імпровізації за творами класиків живопису, в яких представлена лише заключна картина, а передісторія створюється самими учасниками театралізації, причому можливим є введення інших ролей, персонажів. Задача школярів – не просто висвітлити сценічними образами те, що художник показав на полотні, а показати акторськими засобами, які відбувалися події до моменту, що зображений на картині («Знову двійка», «Прибув на канікули», «Переекзаменування» Ф. Решетнікова, «Трійка» В. Перова, «Оленка» В. Васнецова, «Біля дверей школи» М. Богданова-Бельського, «За сніданком» З. Серебрякової). Такі театралізовані імпровізації виховують дотепність, розвивають мовлення і дикцію школярів, уміння триматися на сцені, володіти мімікою і жестом. Практично кожен учень класу може проявити себе в такій сценічній імпровізації.

Наслідком використання театральних методів педагогіки є створення додаткових можливостей для внутрішньо-особистісної комунікації дітей. «Через казку, фантазію, гру, через неповторну дитячу творчість – вірна стежка до серця дитини» – стверджував В. Сухомлинський. Універсальний засіб всебічного розвитку дітей – інсценізація, де гра виконується за суворими правилами розвитку сюжету з урахуванням типу персонажів. Саме театральна педагогіка піклується про емоційне самовідчуття та психологічне здоров'я особистості або групи засобами інсценізації.

Розглянуті методи театральної імпровізації та інсценізації мають специфічну спрямованість на розвиток певних складових акторських умінь, водночас певним чином впливають і на розвиток інших компонентів особистості школяра.

ЛІТЕРАТУРА

1. Колісник Є.О. Концептуальні засади розвитку особистості учнів засобами театральної педагогіки на уроках трудового навчання. Теоретико-методичні аспекти технологічної освіти учнівської та студентської молоді засобами естетичної культури та дизайну: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції кафедри теорії і методики технологічної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (24–25 вересня 2020 року) / За заг. ред. проф. А. Ю. Цини; Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка, каф. теорії і методики технологічної освіти. Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2020. С. 13–15.